

בצורות הזנה וממשק שונים, לפי תחלובות וברמות ייצור חלב שונות.

שקילה ודיווח נתונים

בכוונתנו לפנות אל המשקים כדי לבדוק את מידת העניין שיש בנושא.

אין כוונה להגיע לבקורת מסודרת ומחייבת של משקל הגוף כפי שזה נעשה ביחס לחלב. אולם, והיה ומשק ממילא שוקל את פרותיו למטרות ניהול והזנה, נבקשו לדווח את נתוני המשקל ביומן האירועים גם לספר העדר.

בשלב הראשון דרושות לנו עבור ספר העדר נתונים על שקילת בהמות במועדים הבאים, לפי סדר חשיבותם:

1. פרות שהמליטו, עד שבועיים אחרי המלטות,

2. פרות לפני הזרעה,

3. עגלות בהזרעה ראשונה,

4. וולדות, יום יומיים אחר הולדתן (עגלות בלבד).

בעתיד הקרוב נעביר שאלון קצר בין המשקים לשם קבלת מושג בקשר לנכונות המשקים לשקול פרות באופן מסודר. מן הראוי לציין שאנו נמצאים בקשר עם יצרני מאזניים, במטרה להנחותם, לגבי הדרישות העתידיות למאזניים אלקטרוניות לרפת. מצדם היצרנים מוכנים לשתף פעולה, אך רק במידה ויתברר להם שיהיה שוק לפיתוח המוצר שלהם. את זאת נוכל לדעת טוב יותר אחרי קבלת תגובה מהמשקים.

נשמח לשמוע תגובתכם לרעיון בכללותו מעל דפי "משק הבקר והחלב" וגם באמצעות השאלון אותו נפיץ בקרוב.

התארגנות לשקילה קבועה ושיטתית תחייב למקם את מערכת השקילה בשבילי הגישה למכון החליבה או ביציאה ממנו.

בעתיד יש לצפות להתקנת מאזניים אלקטרוניות הכוללות זיהוי אוטומטי של הפרות בחלק הקדמי של במת החליבה. כך שהפרות תישקלנה באופן קבוע עם יציאתן מביתן החליבה.

בהמשך אזכיר מספר נקודות שיש להן חשיבות בקשר למשקל הגוף.

1. ביחס לבהמה בודדת:

שינויי משקל ביחס לרמת התנובה בחלק הראשון של התחלובה, שינויים במשקל הגוף עקב מחלה, דרישה או נצילות מזון לקויה, קביעת מועד אופטימלי להזרעת עגלות.

2. לגבי קבוצה של פרות:

שינויי משקל חריגים ביחס לממוצע קבוצתי, ממוצעי משקל קבוצתיים – שינויים תקופתיים לביקורת הזנה. שינויי משקל בקבוצה ביחס לייצור חלב.

3. השלוחה והעדר

סיכומי אינווסטר בק"ג בשר, נתונים השוואתיים של רמת הקבוצה והעדר.

4. ברמה הארצית

מבחני פרים, הפרשי משקל ממוצעים של בנות הפרים במועדים קבועים (לאחר המלטה, לפני הזרעה, ביובש).

סיכומים השוואתיים, סיכומים ארציים וניתוח של מגמות ושינויים במשקל הגוף

משקל גוף של פרות פריזיות-ישראליות*

ראובן בר-ענן, המחלקה לבקר, שה"מ

ב־1 באוקטובר את כל הפרות שבעדריהם.

בשקילות, חילקנו את הפרות ל־4 קבוצות ראשיות, לפי מספר התחלובות: מבכירות, המלטה ב', המלטה ג' ומבוגרות; כן חולקה כל

במסגרת סקר על המיתאם בין מבחני הצאצאים למהירות הגדילה של העגלים לבין מבחני הצאצאים למשקל גוף של הפרות – נענו 14 משקים גדולים והסכימו לשקול מדי שנה

טבלה א'. משקל הפרות לפי הגיל ומצב התחלובה

מצב התחלובה									
סוג הפרות		ממליטות		בשיא התחלובה		מתייבשות		יבשות	
מספר הפרות	משקל חי ק"ג	מספר הפרות	משקל חי ק"ג	מספר הפרות	משקל חי ק"ג	מספר הפרות	משקל חי ק"ג	מספר הפרות	משקל חי ק"ג
מבכירות	254	495	423	504	392	533	246	575	1315
המלטה ב'	196	561	248	564	298	581	172	645	914
המלטה ג'	146	591	182	584	198	618	118	666	644
מבוגרות	268	612	330	603	334	625	201	671	1133

באופן סכימטי אפשר לציין, שההפרש בין המלטה א' לב' הוא 60 ק"ג, בין המלטה ב' לג' – 30 ק"ג, ובין המלטה ג' למבוגרות – 15 ק"ג נוספים.

טבלה ב'. משקל סכימטי של הבקר הפרזי-ישראלי, ק"ג משקל-חי

הפרות	ממליטות	מתייבשות	יבשות
מבכירות	500	525	575
המלטה ב'	560	585	635
המלטה ג'	590	615	665
מבוגרות	605	630	680

בסקר זה, 32.8% מכל הפרות היו מבכירות, 22.8% – בהמלטה ב', 16.1% – בהמלטה ג' ו-28.3% מבוגרות. לפיכך, הממוצע המשוקלל של משקל הבקר בעדרים היה 577 ק"ג. תחום ההפרש הממוצע לשנתיים והמשוקלל לפי גיל הפרות, בין העדר הקל ביותר לבין הכבד ביותר, היה 48 ק"ג.

באופן סכימטי אפשר לסכם, שלאחר ההמלטה משקלה של מבכירה היה 500 ק"ג, ושל פרה מבוגרת – 600 ק"ג; וכי משקלה של פרה מבוגרת לפני ההמלטה הוא 700 ק"ג.

תזכורת

הקפד על תצפית הדרישות!
שכרך בריבוי הריונות

קבוצה ל-4 קבוצות-משנה בהתאם למצב התחלובה:

- מההמלטה ועד 3 חדשים לאחריה – ממליטות;
 - 3 חדשים אחר ההמלטה ועד 4 חודשי הריון – כשהתחלובה בעיצומה;
 - 4 עד 7 חודשי הריון – מתייבשות;
 - 7 עד 9 חודשי הריון – יבשות.
- בס"ה כלל סקר זה 4006 פרות.

המבכירות והפרות בהמלטה ב' – משקלן גדל מאחר ההמלטה עד שהתחלובה בעיצומה, ואילו הפרות מהמלטה ג' והמבוגרות – משקלן כשהתחלובה בעיצומה פחות במקצת מזה שאחר ההמלטה.

אם נצרך את הקבוצות שאחר ההמלטה ובשיא התחלובה – נקבל את משקל הפרות ללא השפעת ההריון; והוא: מבכירות – 501 ק"ג; המלטה ב' – 563 ק"ג, המלטה ג' – 587 ק"ג, מבוגרות – 607 ק"ג.

הפרה בהמלטה ב', בעדרים שבישראל, מסמלת כנראה את הממוצע של העדר. דבר זה מצאנו גם ביחס לתנובות.

ההפרש בין המתייבשות לבין הפרות שמשקלן לא הושפע מההריון היה 25 ק"ג, באופן ממוצע, ובין המתייבשות ליבשות – 50 ק"ג נוספים.

* משקל גוף של פרות פרזיות-ישראליות, ראובן בר-ענן, המחלקה לבקר, שה"מ, השדה, חוברת ח', 1966.